

DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.04\(190\).39](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.04(190).39)
УДК [658.7:338.46]:796

Юхименко-Назарук Ірина Анатоліївна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2910-1169>
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри документальних комунікацій та менеджменту,
декан факультету документальних комунікацій,
менеджменту, технологій та фізики
Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗНАНЬ З ЛОГІСТИКИ МАЙБУТНІМИ ФАХІВЦЯМИ СФЕРИ ПОСЛУГ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Статтю присвячено вивченню особливостей використання знань з логістики майбутніми фахівцями сфери послуг фізичної культури і спорту. Проаналізовано значення ефективності застосування логістичного підходу у державному управлінні спортивними організаціями. Узагальнено сутність поняття «логістична система». Охарактеризовано основні риси логістичних систем сфери послуг фізичної культури і спорту. Систематизовано ключові елементи логістичних систем, до яких віднесено: органи державного регулювання та муніципального управління, Міністерство молоді та спорту, спонсорські компанії, громадські та добровільні організації, маркетингові та рекламні служби, комерційні підприємства, установи та заклади вищої освіти з підготовки фахівців галузі фізичної культури і спорту. Визначено головні ознаки класифікації логістичних систем. Розглянуті та охарактеризовані основні види логістичних систем, такі як: макро-, мікро- та мезологічні. Сформульовано мету формування логістичних систем сфери послуг фізичної культури і спорту. Проаналізовано основні етапи формування логістичних систем. Охарактеризовані основні методи та принципи, що використовуються під час формування логістичних систем спортивних організацій. Обґрунтовані основні логістичні завдання, що вирішуються науковими інструментами. Визначені основні вимоги для персоналу служби логістики під час обслуговування клієнтів.

Ключові слова: логістика, логістична система, спортивні організації, формування, майбутні фахівці з фізичної культури і спорту, сфера послуг фізичної культури і спорту.

Yukhymenko-Nazaruk Iryna FEATURES OF THE USE OF LOGISTICS KNOWLEDGE BY FUTURE SPECIALISTS IN THE FIELD OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS SERVICES. The use of a logistical approach in the state management of physical culture and sports organizations contributes to the rationalization of the range of physical culture and sports services, the conduct of sports and entertainment events, the educational and training process, as well as information and advisory, educational and other of physical culture and sports services. In this regard, the most significant role is played by the management of logistical flows based on the formation of a logistics management system, which ensures an increase in the quality of the services provided.

The article is devoted to the study of the features of the use of logistics knowledge by future specialists in the field of physical education and sports services. The significance of the effectiveness of the use of a logistical approach in the state management of sports organizations is analyzed. The essence of the concept of «logistics system» is summarized. The main features of logistics systems in the sphere of physical culture and sports services are characterized. The key elements of logistics systems are systematized, which include: state regulatory and municipal authorities, the Ministry of Youth and Sports, sponsoring companies, public and voluntary organizations, marketing and advertising services, commercial enterprises, institutions and higher education institutions for the training of specialists in the field of physical culture and sports. The main features of the classification of logistics systems are determined. The main types of logistics systems are considered and characterized, such as: macro-, micro- and mesological. The goal of forming logistics systems in the sphere of physical culture and sports services is formulated. The main stages of forming logistics systems are analyzed. The main methods and principles used in forming logistics systems of sports organizations are characterized. The main logistical tasks solved by scientific tools are substantiated. The main requirements for logistics service personnel when servicing customers are determined.

Keywords: logistics, logistics system, sports organizations, formation, future specialists in physical education and sports, sphere of physical culture and sports services.

Постановка проблеми та актуальність. Застосування логістичного підходу у державному управлінні організаціями фізичної культури і спорту (ФКіС) сприяє раціоналізації комплексу послуг ФКіС, проведення спортивно-видовищних заходів, навчально-тренувального процесу, а також інформаційно-консультативних, освітніх та інших послуг ФКіС. У зв'язку з цим, найбільш значиму роль відіграє управління логістичними потоками на основі формування логістичної системи управління, що забезпечує підвищення якості наданих послуг.

В останні роки сфера послуг фізичної культури і спорту набуває особливої актуальності. Проведення Олімпійських ігор, Чемпіонатів світу та Європи, «Формули-1» та інших великих змагань сприяло оновленню не тільки технічної бази об'єктів спорту вищих досягнень, а також споруд масового спорту.

Аналіз останніх джерел і публікацій. Теоретичні основи визначення поняття «логістика» та формування логістичних систем відображені у роботах І. Білик, М. Василевського, О. Дейнеги, А. Кальченко, Є. Крикавського, Н. Чухрай та ін. Проблеми та перспективи розвитку логістичного сектору в Україні висвітлені у наукових доробках Н. Калужної, В. Пугачової, Н. Рєзнік, Л. Харчевнікової, А. Шеремет та ін. Визначенню сутності логістичної концепції та теоретичним

підходам класифікації логістичних систем присвячені роботи Ю. Гурич, О. Ковальчук, Г. Костюк, Н. Хвищун. Організацію та проектування логістичних систем вивчають М. Денисенко, П. Левковець, Л. Михайлова. Важливість логістичних підходів у сфері фізичної культури і спорту розглянуто у працях І. Поручинського, В. Поручинського та А. Слащук.

Мета статті – дослідити особливості використання знань з логістики майбутніми фахівцями сфери послуг фізичної культури і спорту.

Виклад основного матеріалу. Логістика – це інтегральний інструмент менеджменту, який сприяє досягненню стратегічних, тактичних та оперативних цілей організації бізнесу (підприємництва) за рахунок ефективного, з точки зору зниження загальних затрат і задоволення вимог кінцевих споживачів до якості продукції робіт і послуг, управління матеріальними і (або) сервісними потоками, а також супутніми їм потоками інформації і фінансових засобів [3, с. 54].

Створення і використання логістичного підходу до управління організаціями сфери ФКіС пов'язано не тільки з необхідністю задоволення зростаючих соціально-культурних потреб населення, а й з необхідністю управління процесом розвитку системи ФКіС на раціональній основі.

Перш ніж розглянути особливості формування і функціонування логістичних систем, розглянемо теоретичні підходи до визначення поняття «логістична система», а також визначимо саме поняття «логістична система в сфері послуг ФКіС».

Більшість авторів єдині у визначенні логістичної системи як складної цілісної, адаптивної системи зі зворотним зв'язком, яка виконує ті чи інші логістичні операції і функції. В інших джерелах їх уточнюють, доповнюють, роблячи її більш місткою, конкретною, специфічною.

Логістична система – це складна організаційно завершена (структурована) економічна система, що складається із взаємозв'язаних, в єдиному процесі управління, матеріальних і супутніх їм потоків, елементів-ланок, сукупність яких, межі і завдання функціонування об'єднані внутрішніми цілями організації бізнесу і (або) зовнішніми цілями [2, с. 23].

Логістична система обслуговування споживачів ФКіС є структурованою економічною системою, що складається з оптимізованої сукупності елементів (процесів, об'єктів), функціонально взаємопов'язаних в єдиному процесі управління на певній території клієнтськими (людськими) потоками, які здійснюють рух синхронно з сервісними потоками в співпадаючому напрямку, а також супутніми потоками, що підтримують рух клієнтських потоків (матеріальні, інформаційні, фінансові, кадрові, транспортні).

Логістична система сфери послуг ФКіС характеризується складністю і неоднорідністю. Вона складається з безлічі елементів, які є юридично самостійними підприємствами, організаціями, установами, що надають споживачам ФКіС продукт або послугу, що розглядаються як єдине ціле в рамках логістичної системи обслуговування споживачів ФКіС, підсистеми логістичної системи, логістичної мережі (каналу, ланцюга), які реалізують один або декілька видів логістичної діяльності на певній території.

Такими елементами логістичної системи можуть бути органи державного регулювання та муніципального управління, Міністерство молоді та спорту, спонсорські компанії, громадські та добровільні організації, маркетингові та рекламні служби, заклади вищої освіти з підготовки фахівців сфери ФКіС, установи ФКіС, комерційні підприємства.

Всі елементи системи сфери послуг ФКіС пов'язані між собою і роблять взаємний вплив. Так, величина клієнто-потоків у певному регіоні залежить від кількості організацій ФКіС, їх місткості, рівня професіоналізму робочого складу, якості обслуговування та інших показників.

Класифікації логістичної системи відрізняються в залежності від сфери дослідження і специфіки її складових елементів. Логістична система сфери послуг ФКіС ієрархічна: вона має кілька рівнів – від окремої взятої організації ФКіС до об'єднань районного, регіонального і державного рівнів.

Не існує загальновизнаної класифікації логістичних систем. Фахівці і вчені різних шкіл класифікують їх по-різному, спираючись на своє розуміння логістики. В основному визначають три типи логістичної системи: макро-, мікро- та мезологічні.

Макрологічні логістичні системи розглядаються на адміністративно-територіальному рівні, також виділяють макрологічні системи за об'єктно-функціональною ознакою: відомчі, галузеві, торгові, військові, інституціональні. У західній практиці часто використовується поняття «глобальні макрологістичні системи», до яких відносять державні системи, що формуються на рівні країни в цілому, міждержавні системи, що охоплюють кілька країн, і трансконтинентальні системи, створювані у межах декількох континентів.

Об'єктом управління у мікрологічних системах може бути як окремо взяте підприємство, його підрозділ, так і група підприємств, об'єднаних між собою на корпоративній основі. Розрізняють мікрологічні системи по сфері, сектору та організації бізнесу.

Мезологічні системи визначаються як логістичні системи, що зв'язують різнопрофільні мікрологічні системи і об'єднують потокові процеси кількох галузей виробництва і послуг. Виділення мезологічних структур відбулося значно пізніше, ніж макро- і мікрологічних, це пов'язано з тим, що організаційні основи мезоекономіки склалися не так давно [9, с. 273].

Мета формування логістичної системи сфери послуг ФКіС – оптимізація логістичних потоків, що забезпечують послуги ФКіС у заданому місці у потрібному обсязі і асортименті, у максимально можливій мірі підготовлених до проміжного або кінцевого споживання при заданому рівні витрат, що суттєво вплине на якість обслуговування клієнтів і фінансові результати організації ФКіС.

Для мікрологічної системи сфери послуг ФКіС метою функціонування можна визначити мінімізацію логістичних витрат, отримання максимального прибутку, оптимізацію клієнтського потоку при високій завантаженості організації, підвищення пропускну здатності організації, залучення і утримання клієнтів. При цьому важливим моментом залишається якість наданих послуг ФКіС.

Критерії створення макрологічних, ідеологічних, культурних систем знаходяться під впливом різного виду чинників. Прикладом впливу економічних, соціальних, політичних чинників може бути використання Олімпійських ігор з метою політичного шантажу, бойкотування Олімпіади, політичного тиску, пропаганди, вираження політичного протесту. Наприклад, вплив економічного фактору характеризується спробами ЗМІ та спонсорів спортивних заходів впливати на час проведення змагань, їх правила, і навіть на спортивні результати [1, с. 93].

Логістична система сфери ФКіС класифікується за такими ознаками: за адміністративно-територіальним поділом; за формуванням бюджету; за галузевим розподілом; за об'єктно-функціональним поділом; за організацією підприємства.

За адміністративно-територіальним поділом логістичні системи сфери ФКіС діляться на системи місцевого, регіонального, державного і міжнародного рівнів. Під час підвищення рівня логістичної системи ускладнюється її структура, збільшується число елементів (ланок) і зв'язків між ними, ускладнюється характер взаємодії між окремими елементами, розширюються функції.

Щодо формування бюджету логістичні системи сфери ФКіС поділяються на системи комерційних і некомерційних організацій ФКіС. Залежно від способу формування бюджету розрізняються особливості формування, управління і контролю логістичних потоків, головним чином, фінансових. Наприклад, основним джерелом формування фінансових потоків некомерційної організації ФКіС є державні органи управління. У комерційних – власні, залучені або позикові фінансові кошти засновників комерційних організацій.

За галузевою ознакою розрізняють логістичні системи ФКіС виробничої сфери та сфери послуг. Виробнича сфера ФКіС – сукупність галузей матеріального виробництва, що мають кінцевим результатом своєї діяльності певний матеріальний продукт (засоби виробництва і предмети споживання). Наприклад, будівництво спортивних об'єктів, виробництво інструментів технічного оснащення спортивних об'єктів і спортивних товарів (спортивний інвентар, одяг і взуття, спортивне харчування). Сфера послуг ФКіС включає в себе послуги з реалізації тренувального процесу, проведення спортивних заходів різних рівнів, надання спортивних споруд населенню, прокату і ремонту спортивного інвентарю, а також підготовку фахівців ФКіС.

За об'єктно-функціональним поділом логістичні системи поділяються на системи спеціалізованих і комплексних об'єктів спорту. Для спортивних комплексів характерне більш складне управління, на відміну від спеціалізованих об'єктів ФКіС комплексні об'єкти мають кілька спортивних зон, надають широкий спектр послуг різним групам населення, відповідно і їх логістична система має більше зв'язків, елементів і рівнів.

За організацією підприємства логістичні системи організації ФКіС діляться на внутрішні, зовнішні та інтегровані.

Внутрішні (внутрішньовиробничі) логістичні системи забезпечують управління потоками у межах окремо взятої організації для вирішення внутрішньо-організаційних задач.

Зовнішні логістичні системи оптимізують потоки на етапах входження в об'єкт логістичної системи і вибуття з нього. Також зовнішні логістичні системи забезпечують управління сукупністю організацій, об'єднаних за заданим принципом.

Головною метою інтегрованих логістичних систем є облік тимчасових і просторових чинників у процесі оптимізації управління логістичними потоками для досягнення поставлених цілей [4, с. 236].

Отже, макрологічні системи організацій ФКіС формуються на адміністративно-територіальному рівні з метою вирішення комерційних, економічних, соціальних та інших завдань. Мікрологістика вирішує локальні завдання у межах окремих ланок логістичної системи і координує виконання логістичних функцій з планування, реалізації та контролю за рухом сервісних та супутніх їм потоків для вирішення завдань, поставлених перед системою.

Формування логістичної системи у сфері послуг ФКіС є складним процесом. Перед її створенням спочатку необхідно вивчити і визначити ту сукупність цілей, що впливають на взаємодію елементів цієї системи і зачіпають такі визначальні аспекти, як задоволення попиту споживачів, кількість підрозділів (на мікрорівні) і підприємств, що входять у логістичну систему (на макрорівні).

В цілому процес формування логістичної системи організацій сфери послуг ФКіС включає ряд послідовних етапів: 1) Впорядкування проблем логістичної системи (оцінка логістичної інформації, прогноз та оцінка логістичних процесів, про які не можна або важко зібрати інформацію, оцінка рівня сервісу); 2) Оцінка стану ринкової кон'юнктури (прогнозування розвитку ринку і окремих його параметрів, вибір стратегії розподілу, вибір стратегії закупівель); 3) Вибір постачальника, перевізника, учасника дистрибуторського каналу; оцінка ефективності функціонування інформаційних систем, систем, закупівлі; вибір місця розташування елементів логістичної інфраструктури. 4) Структурування та рішення будь-якої логістичної проблеми [8, с. 62].

Для дослідження особливостей формування логістичних систем у сфері ФКіС необхідно розглянути методи, що використовуються для їх формування: 1) Метод «Дельфі» (один з основних класів методів науково-технічного прогнозування, який ґрунтується на припущенні, що на основі думок експертів можна збудувати адекватну модель майбутнього розвитку об'єкта прогнозування); 2) Метод мозкового штурму (метод висунення творчих ідей у процесі розв'язування наукової чи технологічної проблеми, сеанси якого стимулюють творче мислення); 3) Метод ранжування (полягає в тому, що експерти розташовують об'єкти ранжування (наприклад критерії) у порядку зниження їх значущості (для альтернативи – це спадання переваги); 4) Морфологічний метод (в основі ідея систематично знаходити найбільше число, а в межі всі можливі варіанти вирішення представленої проблеми або реалізації системи шляхом комбінування основних структурних елементів системи або їх ознак); 5) Метод синектики (на відміну від мозкового штурму, у синектиці дозволена критика, головною особливістю є використання порівнянь і аналогій); 6) Метод аналізу точки критичного співвідношення (полягає у визначенні для кожної конкретної виробничої ситуації обсягу випуску продукції, що забезпечує беззбиткову діяльність. Основна форма аналізу – аналіз беззбитковості, що є особливо корисно, коли підприємство передбачає розширення виробничої діяльності і збільшення обсягу продажів. Аналіз беззбитковості описує співвідношення

постійних і змінних витрат і прибутку. Підприємство знаходиться у зоні збиткової діяльності доти, поки не досягне деякої величини, яка називається точкою беззбитковості. Під час збільшення обсягу продажів підприємство покриває постійні та змінні витрати і одержує прибуток); 7) Симплексний метод (метод розв'язання задачі лінійного програмування, в якому здійснюється скерований рух по опорних планах до знаходження оптимального розв'язку; симплекс-метод також називають методом поступового покращення плану); 8) Лінійне програмування (метод досягнення найліпшого виходу (такого як найбільший прибуток або найменша вартість) у математичній моделі чиї вимоги представлені через лінійні відношення. Лінійне програмування є особливим випадком математичного програмування (математичної оптимізації); 9) Метод центру гравітації (це математичний метод, який використовується і для знаходження місця розміщення великого оптового складу, що постачає кілька, розташованих поблизу дрібних складів роздрібної торгівлі. Метод дозволяє врахувати при розміщенні центрального складу розташування магазинів роздрібної торгівлі (складів), обсяги перевезення до них товарів, витрати на перевезення); 10) Метод математичного моделювання (в основу методу покладено ідентичність форми рівнянь і однозначність співвідношень між змінними в рівняннях оригіналу і моделі, тобто, їхню аналогію. Математичні моделі досліджуються, як правило, із допомогою аналогових обчислювальних машин, цифрових обчислювальних машин, комп'ютерів); 11) ЛОМ-аналіз (локальних обчислювальних мереж); 12) XYZ-аналіз (аналіз, що дозволяє зробити класифікацію ресурсів компанії залежно від характеру їх споживання і точності прогнозування змін у їх потребі протягом певного часового циклу); 12) Функціонально-вартісний метод (метод системного дослідження функцій об'єкта з метою пошуку балансу між його собівартістю і корисністю. Функціонально-вартісний аналіз проводять під час розробки та постановки на виробництво нових виробів, підвищенні техніко-економічного рівня продукції) [2, с. 235].

Проаналізуємо основні принципи та завдання формування логістичних систем у сфері ФКіС.

Основні логістичні завдання, які вирішуються науковими інструментами:

- рішення завдання «зробити або купити»: визначення доцільності реалізації продукції самостійно або через посередників; визначення беззбитковості діяльності систем; прийняття рішення про користування послугами найманого складу; розміщення елементів інфраструктури;
- зниження витрат: проектування об'єктів і закупівля матеріалів; поліпшення вартісних характеристик матеріального потоку; оцінки процесів оформлення замовлень у логістичній системі; формування вартісних характеристик; аналіз і оптимізація виконуваних функцій: аналіз процесу переміщення вантажу;
- аналіз ефективності використання виробничих ресурсів: планування завантаження обладнання; планування потужності ланцюгів поставок; рішення проблеми інвестування логістичної системи;
- вибір засобів перевезення з урахуванням обсягів, характеристик вантажів: визначення оптимальних маршрутів руху;
- вибір місця розташування постачальників, складів, розподільних центрів: формування оптимальних маршрутів;
- проектування системи розподілу, проектування перевізного процесу; визначення місця розташування елементів логістичної інфраструктури; проектування раціональних графіків виконання робіт;
- аналіз постачальників; аналіз споживачів; управління запасами; планування розміщення запасів в логістичних ланцюгах;
- управління запасами; вирішення завдань планування закупівель;
- прогнозування вихідних і вхідних матеріальних потоків, обсягів попиту, ринкової кон'юнктури, рівнів запасу, обсягів виробництва, обсягів перевезення, потужності ланцюга поставок [4, с. 45].

Основними принципами формування логістичних систем організацій ФКіС є: реалізація послуг на основі розроблених і впроваджених в організації ФКіС стандартів обслуговування всіх категорій клієнтів; чіткий розподіл посадових обов'язків працівників організації ФКіС; орієнтація на задоволення потреб одночасно декількох категорій клієнтів організації ФКіС; орієнтація на постійне вдосконалення процесів, процедур і документації щодо логістичного обслуговування клієнтів; досягнення гнучкості, швидкої адаптації до змін факторів зовнішнього середовища організації ФКіС в умовах політичної та економічної нестабільності; узгодження локальних цілей функціональних елементів логістичної системи для досягнення глобальних цілей організації ФКіС; оптимальна інтеграція логістичної системи в діючі бізнес-процеси, а також в систему управління організацією ФКіС.

Персонал служби логістики має забезпечувати реалізацію наступних принципів в обслуговуванні клієнтів: по-перше, чітко виконувати замовлення і приймати відповідні заходи під час обслуговування споживачів; по-друге, попереджати про заходи і реалізовувати механізм контролю над якістю обслуговування споживачів; по-третє, здійснювати оптимізацію витрат ресурсів підприємства, пов'язаних із забезпеченням необхідного рівня обслуговування споживачів; по-четверте, формувати корпоративні зобов'язання з підтримки внутрішньо-організаційного стандарту обслуговування споживачів; по-п'яте, систематично аналізувати вимоги, що ставляться до логістичної системи.

Висновки. Отже, використання методів і принципів формування логістичної системи організацій ФКіС дозволяє скоординувати підрозділи логістичної системи, забезпечити їх узгодженість, дає можливість розглянути діяльність спортивної організації як цілісної системи, що, у свою чергу, сприяє забезпеченню надання необхідних послуг ФКіС заданої якості при заданому рівні витрат.

Література

1. Калюжна Н. Г., Шеремет А. С. Логістична система України: актуальні проблеми та пріоритети відновлення. Бізнес. Інформ. 2023. № 4. С.90-96.
2. Крикавський Є., Василевський М., Білик І. Економіка логістичних систем : монографія. Львів : В-во. Нац. ун. «Львівська політехніка». 2008. 596 с.
3. Маркетинг і логістика у становленні цифрової економіки України : монографія / за наук. ред. Є. В. Крикавського, О. В. Дейнеги. Львів-Рівне : О. Зень, 2022. 310 с.

4. Організація та проектування логістичних систем : підручник / М. П. Денисенко, П. Р. Левковець, Л. І. Михайлова та ін. К. : Центр учбової літератури, 2010. 336 с.
5. Поручинська І. В., Поручинський В. І., Слащук А. М. Роль логістики у проведенні масових спортивних подій. Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут». № 23, 2022. С. 166-170.
6. Радченко О. П. Проблеми функціонування національних логістичних систем на ринках аграрної продукції. Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління. 21(2(51)), 2022. С. 126-136.
7. Резнік Н. П., Харчевнікова Л. С., Пугачова В. Р. Проблеми та перспективи розвитку логістичного сектору в Україні. Український журнал прикладної економіки та техніки. №4. 2021. С. 30-35.
8. Смирнов І. Г. Світовий ринок логістичних послуг: географічні особливості. Вісник Київського університету. Серія «Географія». Вип. 46. 2009. С. 60-65.
9. Хвищун Н. В., Ковальчук О. В. Сутність логістичної концепції в економічних дослідженнях. Економічні науки. Серія «Економіка та менеджмент», Вип. 15. 2018, С. 270-278.

References

1. Kaliuzhna, N. H., & Sheremet, A. S. (2023). Lohistychna systema Ukrainy: aktualni problemy ta prioriteti vidnovlennia [Logistics system of Ukraine: current problems and priorities for restoration]. *Biznes. Inform.* No. 4, P. 90-96. [in Ukrainian]
2. Krykavskiy, Ye., Vasylevkiy, M., & Biluk, I. (2008). *Ekonomika lohistychnykh system* [Economics of Logistics Systems]: monohrafiia. Lviv : Lvivska politekhnika, 596 p.
3. Krykavskiy, Ye. V., & Deyneha, O. V. (2022). *Marketynh i lohistyka u vstanovlenni tsyvrovoi ekonomiky* [Marketing and logistics in the development of the digital economy of Ukraine]: monografiia. Lviv-Rivne : Zen, 310 p.
4. Denysenko, M. P., Levkovets, P. R., & Mykhailova, L. I., & others (2010). *Orhanizatsiia ta proektuvannia lohistychnykh system* [Organization and design of logistics systems]: pidruchnyk. Kyiv : Tsentr uchbovoi literatury, 336 p.
5. Poruchynska, I. V., & Poruchunskiy, V. I., & Slashchuk, A. M. (2022). *Rol lohistyky u provedenni masovykh sportyvnykh podii* [The role of logistics in holding mass sporting events]. *Ekonomichni visnyk NTUU «Kyivskiy politekhnichnyi instytut»*. No. 23, P. 166-170. [in Ukrainian]
6. Radchenko, O. P. (2022). *Problemy funktsionuvannia natsionalnykh lohistychnykh system na rynkakh ahrarnoi produktsii* [Problems of functioning of national logistics systems in agricultural markets]. *Rynkova ekonomika: suchasna teoriia i praktyka upravlinnia*. No. 21(2(51)), P. 126-136. [in Ukrainian]
7. Reznik, N. P., & Kharchevnikova, L. S., & Puhachova, V. R. (2021). *Problemy ta perspektyvy rozvytku lohistychnogo sektoru v Ukraini* [Problems and prospects for the development of the logistics sector in Ukraine]. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniki*. No. 4, P. 30-35. [in Ukrainian]
8. Smyrnov, I. H. (2009). *Svitovyi rynek lohistychnykh poslug: heohrafichni osoblyvosti* [The global logistics services market: geographical features]. *Visnyk Kyivskogo universytetu. Seriya «Heohrafiia»*. No. 46. P. 60-65. [in Ukrainian]
9. Khvyshchun, N. V., & Kovalchuk, O. V. (2018). *Sutnist lohistychnoi kontseptsii v ekonomichnykh doslidzhenniakh* [The essence of the logistics concept in economic research]. *Ekonoichni nauky. Seriya «Ekonomika ta menedzhment»*. No. 15. P. 270-278. [in Ukrainian]

DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.04\(190\).40](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.04(190).40)

УДК 355.233.22

Ягунов В. В.,
доктор педагогічних наук, професор,
провідний науковий співробітник науково-дослідного центру проблем фізичного виховання,
спеціальної фізичної підготовки і спорту, Національний університет оборони України м. Київ
orcid.org/0000-0002-8956-3170

МЕТОДОЛОГІЯ ВИЗНАЧЕННЯ ЗМІСТУ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ПЕДАГОГІЦІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Обґрунтовано методологію визначення змісту фундаментального для теорії та методики фізичного виховання різних категорій населення педагогічного поняття «зміст фізичного виховання» як систему їх практичних і теоретичних знань щодо свого фізичного виховання та самовиховання, фізичної підготовленості та готовності до успішної професійної діяльності та здорового способу життя. Його обґрунтування здійснено на провідних ідеях і положеннях системного, контекстного, андрагогічного та суб'єктно-діяльнісного методологічних підходів до їх фізичного виховання та самовиховання.

З'ясовано, що зміст фізичного виховання являє собою таку систему наукових теоретичних і практичних знань різних категорій населення про: свою фізичну культуру та спорт, здоровий спосіб життя, діяльності кожної особи як суб'єктів професійної діяльності та здорового способу життя; фізичну підготовленість і готовність до професійної діяльності як професіоналів конкретного її виду; відповідні організаційні форми, методи і засоби формування, розвитку, вдосконалення та підтримання своєї фізичної підготовленості та готовності до успішної професійної діяльності та здорового способу життя; практичні фізичні навички, уміння і здатності, професійно важливі фізичні якості як представника конкретного виду професійної діяльності; практичні фізичні навички, уміння і здатності, необхідні фізичні якості кожного суб'єкта здорового способу життя.

Ключові слова: фізичне виховання; зміст фізичного виховання; теоретичні знання; практичні знання; фізична підготовленість; фізична готовність; метод; засіб.